

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางครอบครัว ซึ่งได้แก่ รูปแบบครอบครัว รายได้ของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระยะเวลาการครองชีวิตคู่ และการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ที่เป็นสมาชิกของสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย ในกรุงเทพมหานคร และกลุ่มสมรสจำนวน 301 คู่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือแบบสอบถามผู้พิการ และคู่สมรส สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐานด้วยสัมประสิทธิ์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis)

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของคนพิการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 70.1 กลุ่มที่มีมากที่สุดมีอายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.8 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) คิดเป็นร้อยละ 61.1 ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 56.8 ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 73.1 และพิการก่อนการสมรสคิดเป็นร้อยละ 77.4 ระดับความพิการคือ ส่วนมากมีความผิดปกติหรือความบกพร่องของร่างกายทางการเคลื่อนไหว ลำตัว มือ แขนหรือขา ซึ่งจำเป็นในการประกอบกิจวัตรประจำวันน้อยกว่าครั้งตัว หรือแขน ขา น้อยกว่า 2 ข้าง คิดเป็นร้อยละ 47.5

1.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของคู่สมรส พบว่า คู่สมรสส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 71.1 กลุ่มที่มีมากที่สุดมีอายุระหว่าง 40-49 คิดเป็นร้อยละ 39.2 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) คิดเป็นร้อยละ 68.4 ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 56.5 ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 86.0 ส่วนใหญ่เป็นผู้พิการคิดเป็นร้อยละ 63.1 และเป็นผู้พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว คิดเป็นร้อยละ 61.1

1.3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบครอบครัว รายได้ของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระยะเวลาการครองชีวิตคู่ และการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว พบว่า รูปแบบครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 83.1 กลุ่มที่มีมากที่สุด

มีรายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.2 สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีรายได้เท่ากับรายจ่าย (ไม่มีเหลือเก็บ) คิดเป็นร้อยละ 36.2 ส่วนใหญ่ครองชีวิตคู่ 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 64.4

1.4 ภาพรวมการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.86) ข้อคู่สมรสของท่านช่วยเหลืองานในครอบครัว เช่น ซักผ้า ตากผ้า เลี้ยงลูก เป็นต้น อยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.61) รองลงมาได้แก่ ท่านและคู่สมรสช่วยกันทำอาหารและรับประทานอาหารร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย 4.24) ท่านและคู่สมรสมักจะไปเยี่ยมญาติด้วยกัน (ค่าเฉลี่ย 4.21) ท่านและคู่สมรสสวมชุดไหว้พระหรือสวดขอพรจากพระเจ้าที่นับถือ (ค่าเฉลี่ย 4.11) ท่านพาคู่สมรสไปร่วมทำกิจกรรมทางศาสนาเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.86) ท่านไม่ชอบไปงานสังสรรค์กับคู่สมรส เช่น งานแต่งงาน เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 3.81) ท่านและคู่สมรสมักจะไปพักผ่อนในวันหยุดด้วยกัน เช่น ไปดูหนัง ไปเที่ยวทะเล เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย) และท่านและคู่สมรสออกกำลังกายด้วยกัน (ค่าเฉลี่ย 2.54) ตามลำดับ

1.5 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการ พบว่าภาพรวมสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการยกย่องและการให้เกียรติกัน อยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.46) รองลงมาได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ต่อกัน (ค่าเฉลี่ย 4.45) ด้านการให้อภัยกัน (ค่าเฉลี่ย 4.31) ด้านการช่วยเหลือกัน (ค่าเฉลี่ย 4.04) ด้านการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 3.94) ตามลำดับ

1.5.1 ภาพรวมการยกย่อง และการให้เกียรติกัน อยู่ในระดับสูง ข้อท่านภูมิใจที่ได้ใช้ชีวิตคู่กับคู่สมรสของท่านอยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.71) รองลงมาได้แก่ท่านรู้สึกชื่นชมยินดีในความสำเร็จของคู่สมรส (ค่าเฉลี่ย 4.67) ท่านเป็นคนมีคุณค่าในสายตาของคู่สมรส (ค่าเฉลี่ย 4.49) คู่สมรสของท่านไม่เคยให้คำปรึกษาที่ดีกับท่านเลย (ค่าเฉลี่ย 4.43) คู่สมรสของท่านยินยอมให้ท่านเป็นผู้นำครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 4.39) คู่สมรสตัดสินใจเรื่องภายในครอบครัวแทนท่านได้ (ค่าเฉลี่ย 4.38) ท่านและคู่สมรสไม่ว่ากล่าวตักเตือนกันต่อหน้าคนอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.33) และท่านเคยขอแยกกันอยู่หรือขอหย่ากับคู่สมรส (ค่าเฉลี่ย 4.25) ตามลำดับ

1.5.2 ภาพรวมด้านความซื่อสัตย์ต่อกัน อยู่ในระดับสูง ข้อท่านและคู่สมรสใช้ความซื่อสัตย์เป็นแนวทางดำเนินชีวิตอยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.70) รองลงมาได้แก่ ท่านประพฤติตัวเหมาะสมทั้งต่อหน้าและลับหลัง (ค่าเฉลี่ย 4.52) ท่านไม่คิดนอกใจคู่สมรสไปมีชายหรือหญิงอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.49) ท่านและคู่สมรสไม่ชอบการโกหกหรือหลอกลวงกัน (ค่าเฉลี่ย 4.47) ท่านและคู่สมรสเอาใจใส่ความรู้สึกของกันและกันเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.45) คู่สมรสของท่านไม่ให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ (ค่าเฉลี่ย 4.44) คู่สมรสของท่านมักจะพูดอย่างทำอย่าง (ค่าเฉลี่ย 4.41) และท่านและคู่สมรสไม่มีความลับต่อกัน (ค่าเฉลี่ย 4.15) ตามลำดับ

1.5.3 ภาพรวมด้านการให้อภัยกัน อยู่ในระดับสูง ท่านและคู่สมรสใช้หลักการให้อภัยกันเป็นแนวทางในการครองชีวิตอยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.66) รองลงมาได้แก่ ท่านให้อภัยคู่สมรสโดยใช้หลักเหตุและผล (ค่าเฉลี่ย 4.56) ท่านและคู่สมรสให้อภัยกัน โดยไม่มีการต่อรอง (ค่าเฉลี่ย 4.39) ท่านให้อภัยคู่สมรสเพราะไม่ต้องการให้เกิดความขัดแย้ง (ค่าเฉลี่ย 4.35) ท่านและคู่สมรสพยายามที่จะเอาชนะหรือเอาเปรียบกัน (ค่าเฉลี่ย 4.26) ท่านรู้สึกเป็นทุกข์และกังวลใจเมื่อไม่ให้อภัยคู่สมรส (ค่าเฉลี่ย 4.24) และท่านรู้สึกโกรธมากเมื่อคู่สมรสไม่ทำตามคำแนะนำของท่าน (ค่าเฉลี่ย 3.74)

1.5.4 ภาพรวมด้านการช่วยเหลือกัน อยู่ในระดับสูง ข้อท่านและคู่สมรสเต็มใจช่วยเหลือกันเมื่อได้รับการร้องขอให้ช่วยเหลือทำกิจกรรมต่างๆอยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.57) รองลงมาได้แก่คู่สมรสไม่ค่อยใส่ใจดูแลท่านเมื่อยามเจ็บป่วย (ค่าเฉลี่ย 4.50) คู่สมรสของท่านช่วยเหลืองานของท่านโดยท่านไม่ได้ร้องขอ (ค่าเฉลี่ย 4.43) ท่านและคู่สมรสแบ่งงานในครอบครัวทำโดยไม่ช่วยเหลือกัน (ค่าเฉลี่ย 4.29) คู่สมรสมักจะบ่นและไม่เต็มใจช่วยเหลืองานของท่าน (ค่าเฉลี่ย 4.21) ท่านและคู่สมรสมักจะไปจ่ายตลาดด้วยกัน (ค่าเฉลี่ย 3.68) คู่สมรสของท่านเตรียมอุปกรณ์ช่วยความพิการของท่านไว้ให้ท่าน (ค่าเฉลี่ย 3.63) และท่านพึ่งพาคู่สมรสเมื่อต้องการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.03) ตามลำดับ

1.5.5 ภาพรวมด้านการมีเพศสัมพันธ์ อยู่ในระดับสูง ข้อท่านและคู่สมรสเห็นตรงกันว่าเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องปกติ ไม่ใช่สิ่งที่น่ารังเกียจอยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52) รองลงมาได้แก่ท่านไม่บังคับหรือฝืนใจคู่สมรสเมื่อต้องการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.46) ท่านและคู่สมรสไม่กังวลเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ขอเพียงได้ใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย 4.44) ท่านและคู่สมรสตอบสนองและแสดงออกทางเพศอย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.42) คู่สมรสท่านรู้สึกอึดอัดหรือรำคาญเมื่อท่านมีเพศสัมพันธ์ด้วย (ค่าเฉลี่ย 4.10) ท่านไม่เปิดเผยความต้องการทางเพศให้คู่สมรสทราบ (ค่าเฉลี่ย 3.63) ท่านแสดงความรักกับคู่สมรสด้วยการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 3.43) และท่านและคู่สมรสตกลงกันเรื่องความถี่ในการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 2.52) ตามลำดับ

1.6 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยทางครอบครัว ที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว มีรายละเอียดดังนี้

1.6.1 ปัจจัยทางครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการด้านการยกย่อง และการให้เกียรติกัน พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 18.20 ($R^2=.182$), 10.10 ($R^2=.101$) ตามลำดับ สัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.6.2 ปัจจัยทางครอบครัวมีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการด้านความซื่อสัตย์ต่อกัน พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 1.30 ($R^2=.013$), 6.90 ($R^2=.069$) ตามลำดับ สัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.6.3 ปัจจัยทางครอบครัวมีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการด้านการให้อภัยกัน พบว่า การมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 5.00 ($R^2=.050$) สัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.6.4 ปัจจัยทางครอบครัวมีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการด้านการช่วยเหลือกัน พบว่า การมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 10.90 ($R^2=.109$) สัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.6.5 ปัจจัยทางครอบครัวมีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการด้านการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า รูปแบบครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระยะเวลาการครองชีวิตคู่ และการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 2.70 ($R^2=.027$), 2.30 ($R^2=.023$), 3.30 ($R^2=.033$), 14.70 ($R^2=.147$) ตามลำดับ สัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.7 ผลการทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับปัจจัยทางครอบครัว มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวดังนี้

1.7.1 การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1. พบว่า รูปแบบครอบครัว มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว คิดเป็นร้อยละ 1.50 ($R^2=.015$) สัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.7.2 การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2. พบว่า รายได้ของครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว

1.7.3 การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3. พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวคิดเป็นร้อยละ 2.30 ($R^2=.023$) สัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.7.4 การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 4. พบว่า ระยะเวลาการครองชีวิตคู่ไม่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว

1.7.5 การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 5. การมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวมีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวคิดเป็นร้อยละ 37.90 ($R^2=.379$) สัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยทางครอบครัว ที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ในกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังต่อไปนี้

การอภิปรายผล การศึกษาปัจจัยทางครอบครัว ที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ในกรุงเทพมหานคร ตัวแปรอิสระได้แก่ รูปแบบครอบครัว รายได้ของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระยะเวลาการครองชีวิตคู่ และการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว ตัวแปรตาม ได้แก่ สัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ประกอบด้วย การยกย่องและการให้เกียรติกัน ความซื่อสัตย์ต่อกัน การให้อภัยกัน การช่วยเหลือกัน และการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า

2.1 กลุ่มตัวอย่างและคู่สมรส ส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกันมาก ด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลักในปัจจุบัน โรคประจำตัว และความพิการ ดังนี้ เพศชายและเพศหญิง ส่วนมากอายุ 40-49 ปี (คิดเป็นร้อยละ 47.8 และ 39.2 ตามลำดับ) ด้านระดับการศึกษา เพศชาย และเพศหญิงส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) (คิดเป็นร้อยละ 61.1 และ 68.4 ตามลำดับ) ด้านอาชีพหลักในปัจจุบัน เพศชาย และเพศหญิงส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง (คิดเป็นร้อยละ 56.8 และ 56.52 ตามลำดับ) ด้านการมีโรคประจำตัว เพศชาย และเพศหญิงส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว (คิดเป็นร้อยละ 73.1 และ 86.0 ตามลำดับ) และคู่สมรสของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้พิการ (คิดเป็นร้อยละ 63.1) และเป็นผู้พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว (คิดเป็นร้อยละ 61.1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พิการก่อนการสมรส (คิดเป็นร้อยละ 77.4) และส่วนมากมีระดับความพิการคือ มีความผิดปกติหรือความบกพร่องของร่างกายทางการเคลื่อนไหวลำตัว มือ แขน หรือขาซึ่งจำเป็นในการประกอบกิจวัตรประจำวัน น้อยกว่าครึ่งตัว หรือแขน ขา น้อยกว่า 2 ข้าง (คิดเป็นร้อยละ 47.5) ทั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างและคู่สมรสมีความคล้ายคลึงกันหลายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ ทิพย์จารุ โภคา (2547:67) เรื่อง ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของพยาบาลในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกันด้านอายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และจากงานวิจัยของ สิริพงษ์ ศรีตุลา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวในชีวิตสมรสของข้าราชการตำรวจ : ศึกษาเฉพาะข้าราชการตำรวจ ชายในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่าการที่คู่สมรสมีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกันจะทำให้ครอบครัวปรับตัวเข้าหากันได้ดี และพบว่าผู้พิการและคู่สมรสมีลักษณะทางกายภาพคล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับ การศึกษาของ ฉันทนา วุฒิไกรจารีต เรื่อง การศึกษาปัจจัยก่อนการสมรส ปัจจัย การเลือกคู่ครอง และทัศนคติต่อการสมรส ระหว่างแรงงานที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรส : ศึกษากรณีแรงงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมกระบัง จังหวัดชลบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เลือกคู่ครองที่มีลักษณะทางกายภาพคล้ายคลึงกัน

2.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ

83.1 เป็นครอบครัวขยาย คิดเป็นร้อยละ 16.9 ส่วนมากมีรายได้ในครอบครัวต่อเดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมา มีรายได้เดือนละ 10,001-15,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 28.6 มีรายได้เดือนละ 15,001-20,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 16.6 มีรายได้เดือนละ 20,001 บาทขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 10.3 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 7.3 ตามลำดับ และสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ส่วนมากมีรายได้เท่ากับรายจ่าย คือ ไม่มีเหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมา มีรายได้มากกว่ารายจ่าย คือ มีเหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 33.6 และมีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย คือ มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 30.2 ตามลำดับส่วนใหญ่มีระยะเวลาการครองชีวิตคู่ 11 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 64.5 รองลงมา มีระยะเวลาการครองชีวิตคู่ 6-10 ปีคิดเป็นร้อยละ 28.2 มีระยะเวลาการครองชีวิตคู่ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.6 และมีระยะเวลาการครองชีวิตคู่ ต่ำกว่า 1 ปีคิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

2.3 การมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว โดยภาพรวมทั้ง 8 ข้อ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย

3.86 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ ทิพยจรรุ โภคา (2547:67) เรื่อง ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของพยาบาลในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความสมานฉันท์ทางบทบาท ด้านการช่วยงานบ้าน เลี้ยงดูบุตร แบ่งเบาภาระในครอบครัว และการทำกิจกรรมร่วมกัน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อคู่สมรสของท่านช่วยเหลืองานในครอบครัว เช่น ซักผ้า ตากผ้า เลี้ยงลูก เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 4.61) รองลงมาได้แก่ ท่านและคู่สมรสช่วยกันทำอาหารและรับประทานอาหารร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย 4.24) ท่านและคู่สมรสมักจะไปเยี่ยมญาติด้วยกัน (ค่าเฉลี่ย 4.21) ท่านและคู่สมรสสวดมนต์ไหว้พระหรือสวดขอพรจากพระเจ้าที่นับถือ (ค่าเฉลี่ย 4.11) ท่านพาคู่สมรสไปร่วมทำกิจกรรมทางศาสนาเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.86) ท่านไม่ชอบไปงานสังสรรค์กับคู่สมรส เช่น งานแต่งงาน เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 3.81) ท่านและคู่สมรสมักจะไปพักผ่อนในวันหยุดด้วยกัน เช่น ไปดูหนัง ไปเที่ยวทะเล เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 3.46) และ ท่านและคู่สมรสออกกำลังกายด้วยกัน (ค่าเฉลี่ย 2.54) ตามลำดับ ข้อคำถาม การมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวทั้ง 8 ข้อ มีเพียงข้อ ท่านไม่ชอบไปงานสังสรรค์กับคู่สมรส เช่น งานแต่งงาน เป็นต้น เป็นคำถามเชิงลบ

2.4 สัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานคร

พบว่า ภาพรวมของสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 4.24 เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านการยกย่องและการให้เกียรติกัน อยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.46) รองลงมาได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ต่อกัน (ค่าเฉลี่ย 4.45) ด้านการให้อภัยกัน (ค่าเฉลี่ย 4.31) ด้านการช่วยเหลือกัน (ค่าเฉลี่ย 4.04) และด้านการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.94) ตามลำดับ

2.4.1 สัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการยกย่องและการให้เกียรติกัน

พบว่า อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.46) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญาฯ รวิวงศ์ (2547:50) เรื่อง คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการครองชีวิตคู่ของคู่สมรส จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การครองชีวิตคู่

ของกลุ่มสมรสของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการยอมรับนับถือและการให้เกียรติกันอยู่ในระดับมาก และจากการศึกษาของ นฤพนธ์ จาระนัย เรื่อง ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า ตัวแปรทางสังคมและจิตวิทยาสังคม กลุ่มสมรสมีการยกย่องและให้เกียรติกัน ร้อยละ 90.60 ผู้พิการ และกลุ่มสมรสให้ความสำคัญกับการยกย่องและการให้เกียรติกัน เพื่อสร้างสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ และ ฉันทนา วุฒิไกรจรัส (2544 : 85-85) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยก่อนการสมรส ปัจจัยการเลือกคู่ครองและทัศนคติต่อการสมรสระหว่างแรงงานที่จดทะเบียนสมรส และแรงงานที่ไม่จดทะเบียนสมรส โดยศึกษากรณี แรงงานในนิคมโรงงานอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อายุระหว่าง 26-30 ปี ข้อมูลด้านความพึงพอใจเกี่ยวกับชีวิตสมรส ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในชีวิตสมรสในระดับสูง โดยมีการยกย่องให้เกียรติกันและกันมากที่สุด เมื่อพิจารณาสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ ด้านการยกย่องและการให้เกียรติกัน รายชื่อ พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อท่านภูมิใจที่ได้ใช้ชีวิตคู่กับคู่สมรสของท่าน (ค่าเฉลี่ย 4.71) รองลงมาได้แก่ ท่านรู้สึกชื่นชมยินดีในความสำเร็จของคู่สมรส (ค่าเฉลี่ย 4.67) ท่านเป็นคนมีคุณค่าในสายตาของคู่สมรส (ค่าเฉลี่ย 4.49) คู่สมรสของท่านไม่เคยให้คำปรึกษาที่ดีกับท่านเลย (ค่าเฉลี่ย 4.43) คู่สมรสของท่านยินยอมให้ท่านเป็นผู้นำครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 4.39) คู่สมรสตัดสินใจเรื่องภายในครอบครัวแทนท่านได้ (ค่าเฉลี่ย 4.38) ท่านและคู่สมรสไม่ว่ากล่าวตักเตือนกันต่อหน้าคนอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.33) และท่านเคยขอแยกกันอยู่หรือขอหย่ากับคู่สมรส (ค่าเฉลี่ย 4.25) ตามลำดับ ข้อคำถาม การยกย่องและการให้เกียรติกัน ทั้ง 8 ข้อ มีเพียงข้อคำถาม ท่านเคยขอแยกกันอยู่หรือขอหย่ากับคู่สมรส และคู่สมรสของท่านไม่เคยให้คำปรึกษาที่ดีกับท่านเลย เป็นคำถามเชิงลบ

2.4.2 สัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการด้านความซื่อสัตย์ต่อกัน พบว่าอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.45) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียานุช รวิวงศ์ (2547:50) เรื่อง คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการครองชีวิตคู่ของกลุ่มสมรส จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การครองชีวิตคู่ของกลุ่มสมรสของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการช่วยเหลือกันอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ด้านความซื่อสัตย์ต่อกันให้เกียรติกัน รายชื่อ พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ท่านและคู่สมรส ใช้ความซื่อสัตย์เป็นแนวทางดำเนินชีวิต (ค่าเฉลี่ย 4.70) รองลงมาได้แก่ ท่านประพฤติตัวเหมาะสมทั้งต่อหน้าและลับหลัง (ค่าเฉลี่ย 4.52) ท่านไม่คิดนอกใจคู่สมรสไปมีชายหรือหญิงอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.49) ท่านและคู่สมรสไม่ชอบการโกหกหรือหลอกลวงกัน (ค่าเฉลี่ย 4.47) ท่านและคู่สมรสเอาใจใส่ความรู้สึกของกันและกันเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.45)) คู่สมรสของท่านไม่ให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ (ค่าเฉลี่ย 4.44) คู่สมรสของท่านมักจะพูดอย่างทำอย่าง ระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.41) ท่านและคู่สมรสไม่มีความลับต่อกัน (ค่าเฉลี่ย 4.15) ตามลำดับ ข้อคำถาม ความซื่อสัตย์ต่อกัน ทั้ง 8 ข้อ มีเพียงข้อคำถาม คู่สมรสของท่านมักจะพูดอย่างทำอย่าง และคู่สมรสของท่านไม่ให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ เป็นคำถามเชิงลบ

2.4.3 สัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการให้อภัยกัน พบว่า อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.31) กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญกับการให้อภัยกันเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตคู่ สอดคล้องกับ เพชรน้ำหนึ่ง ศรีวรรณะ (2545: ง) ที่ได้ศึกษาการศึกษาความรู้ ทักษะคติ และปัจจัยในการมีชีวิตคู่ของคนพิการจากการบาดเจ็บทางไขสันหลังในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างเป็นคนพิการจากการบาดเจ็บทางไขสันหลัง ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 50 คน โดยการสัมภาษณ์ พบว่า ในด้านการปรับตัวเมื่อมีชีวิตคู่ บุคคลพิการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการให้อภัยซึ่งกันและกัน เมื่อพิจารณาสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ ด้านการให้อภัยกัน รายชื่อ พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ท่านและคู่สมรส ใช้หลักการให้อภัยกันเป็นแนวทางในการครองชีวิตคู่ (ค่าเฉลี่ย 4.66) รองลงมาได้แก่ ท่านให้อภัยคู่สมรส โดยใช้หลักเหตุและผล (ค่าเฉลี่ย 4.56) ท่านและคู่สมรสให้อภัยกันโดยไม่มีการต่อรอง (ค่าเฉลี่ย 4.39) ท่านให้อภัยคู่สมรสเพราะไม่ต้องการ ให้เกิดความขัดแย้ง (ค่าเฉลี่ย 4.35) ท่านและคู่สมรสพยายามที่จะเอาชนะหรือเอาเปรียบกัน (ค่าเฉลี่ย 4.26) ท่านรู้สึกเป็นทุกข์และกังวลใจเมื่อไม่ให้อภัยคู่สมรส (ค่าเฉลี่ย 4.24) ท่านรู้สึกโกรธมากเมื่อคู่สมรสไม่ทำตามคำแนะนำของท่าน (ค่าเฉลี่ย 3.74) ตามลำดับ ข้อคำถาม การให้อภัยกัน ทั้ง 7 ข้อ มีเพียงข้อคำถาม ท่านและคู่สมรสพยายามที่จะเอาชนะหรือเอาเปรียบกัน และท่านรู้สึกโกรธมากเมื่อคู่สมรสไม่ทำตามคำแนะนำของท่าน เป็นคำถามเชิงลบ

2.4.4 สัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการช่วยเหลือกัน พบว่า อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.04) การช่วยเหลือกัน เป็นสัมพันธภาพที่ทำให้ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันกัน และช่วยแบ่งเบาภาระต่าง ๆ ในครอบครัว จากการศึกษารายชื่อ ของ ปริยานุช รวิวงศ์ (2547:50) พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญกับ การให้ความช่วยเหลือกัน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ ด้านการช่วยเหลือกัน รายชื่อ พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านและคู่สมรสเต็มใจช่วยเหลือกันเมื่อได้รับการร้องขอให้ช่วยเหลือทำกิจธุระต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.57) รองลงมาได้แก่ คู่สมรสไม่คอยใส่ใจดูแลท่านเมื่อยามเจ็บป่วย (ค่าเฉลี่ย 4.50) คู่สมรสของท่านช่วยเหลืองานของท่านโดยท่านไม่ได้ร้องขอ (ค่าเฉลี่ย 4.43) ท่านและคู่สมรสแบ่งงานในครอบครัวทำโดยไม่ช่วยเหลือกัน (ค่าเฉลี่ย 4.29) คู่สมรสมักจะบ่น และไม่เต็มใจช่วยเหลืองานของท่าน (ค่าเฉลี่ย 4.21) ท่านและคู่สมรสมักจะไปจ่ายตลาดด้วยกัน (ค่าเฉลี่ย 3.68) คู่สมรสของท่านเตรียมอุปกรณ์ช่วยความพิการของท่านไว้ให้ท่าน (ค่าเฉลี่ย 3.63) ท่านพึ่งพาคู่สมรสเมื่อต้องการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.03) ตามลำดับ ข้อคำถาม การช่วยเหลือกัน ทั้ง 8 ข้อ มีเพียงข้อคำถาม คู่สมรสมักจะบ่น และไม่เต็มใจช่วยเหลืองานของท่าน ท่านและคู่สมรสแบ่งงานในครอบครัวทำโดยไม่ช่วยเหลือกัน และคู่สมรสไม่คอยใส่ใจดูแลท่านเมื่อยามเจ็บป่วย เป็นคำถามเชิงลบ

2.4.5 สัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.94) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ ทิพย์จารุ โภคา (2547:67) เรื่อง ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของพยาบาลในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความพึงพอใจ ด้านการมีเพศสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.70) และ จำเนียร รักษาภักดี (2544:41-42) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ทางเพศของกลุ่มสมรส เป็นความสัมพันธ์ที่มีความผูกพันกันมากที่สุดรูปแบบหนึ่งของความสัมพันธ์ของมนุษย์ เมื่อเทียบกับความสัมพันธ์อย่างอื่น เพราะให้ความคุ้นเคยของคน 2 คน ซึ่งมาจากคนละหน ละแ่ง ที่ต้องการที่จะมีชีวิตคู่ร่วมกัน เพื่อสร้างครอบครัวใหม่ เมื่อพิจารณา สัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ ด้านการมีเพศสัมพันธ์รายข้อ พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านและคู่สมรสเห็นตรงกันว่าเพศสัมพันธ์ เป็นเรื่องปกติ ไม่ใช่สิ่งที่น่ารังเกียจ (ค่าเฉลี่ย 4.52) รองลงมา ได้แก่ ท่านไม่บังคับหรือฝืนใจคู่สมรสเมื่อต้องการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.46) ท่านและคู่สมรสไม่กังวลเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ ขอเพียงได้ใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย 4.44) ท่านและคู่สมรสตอบสนองและแสดงออกทางเพศอย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.42) คู่สมรสท่านรู้สึกอึดอัดหรือรำคาญเมื่อท่านมีเพศสัมพันธ์ด้วย (ค่าเฉลี่ย 4.10) ท่านไม่เปิดเผยความต้องการทางเพศ ให้คู่สมรสทราบ (ค่าเฉลี่ย 3.63) ท่านแสดงความรักกับคู่สมรสด้วยการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 3.43) และท่านและคู่สมรสตกลงกันเรื่องความถี่ในการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 2.51) ตามลำดับ ข้อคำถาม การให้อภัยกัน ทั้ง 8 ข้อ มีเพียงข้อคำถาม ท่านไม่เปิดเผยความต้องการทางเพศให้คู่สมรสทราบ และคู่สมรสท่านรู้สึกอึดอัดหรือรำคาญเมื่อท่านมีเพศสัมพันธ์ด้วย เป็นคำถามเชิงลบ

2.5 การศึกษาปัจจัยทางครอบครัวทั้ง 5 ด้าน ที่สามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ด้านการยกย่องและการให้เกียรติกัน พบว่า ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และด้านการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว สัมประสิทธิ์ถดถอย มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวสามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการยกย่องและการให้เกียรติกัน คิดเป็นร้อยละ 18.20 ($R^2=.182$) และด้านการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว สามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการยกย่องและการให้เกียรติกัน คิดเป็นร้อยละ 10.10 ($R^2=.101$)

2.6 การศึกษาปัจจัยทางครอบครัวทั้ง 5 ด้าน ที่สามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวด้านความซื่อสัตย์ต่อกัน พบว่า ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และด้านการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว สัมประสิทธิ์ถดถอย มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวสามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านความซื่อสัตย์ต่อกัน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ($R^2=.013$) และด้านการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว สามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านความซื่อสัตย์ต่อกัน คิดเป็นร้อยละ 6.90 ($R^2=.069$)

2.7 การศึกษาปัจจัยทางครอบครัวทั้ง 5 ด้าน ที่สามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวด้านการให้อภัยกัน พบว่า ด้านการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว สัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ สามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการให้อภัยกัน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ($R^2=.050$)

2.8 การศึกษาปัจจัยทางครอบครัวทั้ง 5 ด้าน ที่สามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวด้านการช่วยเหลือกัน พบว่า ด้านการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว สัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการช่วยเหลือกัน คิดเป็นร้อยละ 10.90 ($R^2=.109$)

2.9 การศึกษาปัจจัยทางครอบครัวทั้ง 5 ด้าน ที่สามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวด้านการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า รูปแบบครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระยะเวลาการครองชีวิตคู่ และการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว สัมประสิทธิ์ถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยรูปแบบครอบครัว สามารถทำนาย สัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ($R^2=.027$) สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวสามารถทำนาย สัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 2.30 ($R^2=.023$) ระยะเวลาการครองชีวิตคู่ สามารถทำนาย สัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 3.30 ($R^2=.033$) และด้านการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว สามารถทำนายสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ด้านการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 14.70 ($R^2=.147$)

2.10 การทดสอบสมมุติฐาน ปัจจัยทางครอบครัว มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ในกรุงเทพมหานคร พบว่า

2.10.1 รูปแบบครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวมีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว คิดเป็นร้อยละ 1.50 ($R^2=.015$), 2.30 ($R^2=.023$) และ 37.90 ($R^2=.379$) ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือผู้พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว และคู่สมรสส่วนมากก็เป็นผู้พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนมากไม่มีโรคประจำตัว ช่วงอายุอยู่ในวัยเดียวกัน มีการศึกษาระดับเดียวกัน ประกอบอาชีพรับจ้างเหมือนกัน มีลักษณะทางกายภาพเหมือนกันคือเป็นคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว และกลุ่มตัวอย่างส่วนมากพิการก่อนการสมรส รูปแบบครอบครัวส่วนมากเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว ส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีรายได้เท่ากับรายจ่าย (ไม่มีเหลือเก็บ) และ การมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว พบว่า ภาพรวมการมีกิจกรรมร่วมกันของผู้พิการและคู่สมรสอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.86) กิจกรรมที่ผู้พิการและคู่สมรสให้ความสำคัญ

มากที่สุดคือ การช่วยงานในครอบครัว เช่น การซักผ้า ตากผ้า เลี้ยงดูลูก เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 4.61) และกิจกรรมที่ทำให้ความสำคัญต่ำสุดคือ การออกกำลังกายด้วยกัน (ค่าเฉลี่ย 2.54) ด้านสัมพันธภาพ การครองชีวิตคู่ของคนพิการภาพรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.24) จากการพิจารณารายด้าน พบว่า สัมพันธภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการด้านการยกย่องและให้เกียรติกัน ภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.46) การยกย่องและให้เกียรติกันที่ผู้พิการให้ความสำคัญที่สุดคือ ผู้พิการภูมิใจที่ได้ใช้ชีวิตคู่กับคู่สมรส (ค่าเฉลี่ย 4.71) และที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ การเคยขอแยกกันอยู่ หรือขอหย่ากับคู่สมรส (ค่าเฉลี่ย 4.25) ด้านความซื่อสัตย์ต่อกัน ภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.45) ความซื่อสัตย์ต่อกันที่ผู้พิการและคู่สมรสให้ความสำคัญที่สุดคือ ผู้พิการและคู่สมรสใช้ความซื่อสัตย์ต่อกันเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต (ค่าเฉลี่ย 4.70) และที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ ผู้พิการและคู่สมรสไม่มีความลับต่อกัน (ค่าเฉลี่ย 4.15) ด้านการให้อภัยกัน ภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.31) การให้อภัยกันที่ผู้พิการและคู่สมรสให้ความสำคัญที่สุดคือ ผู้พิการและคู่สมรสใช้หลักการให้อภัยกันเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต (ค่าเฉลี่ย 4.66) และที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ ผู้พิการรู้สึกโกรธเมื่อคู่สมรสไม่ทำตามคำแนะนำ (ค่าเฉลี่ย 3.74) ด้านการช่วยเหลือกัน ภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.04) การช่วยเหลือกันที่ผู้พิการและคู่สมรสให้ความสำคัญที่สุดคือ ผู้พิการและคู่สมรสเต็มใจช่วยเหลือกันเมื่อได้รับการร้องขอให้ช่วยทำกิจกรรมต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.57) และที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ ผู้พิการพึ่งพาคู่สมรสเมื่อต้องเดินทางไปยังไปยังสถานที่ต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.03) ด้านการมีเพศสัมพันธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.94) การมีเพศสัมพันธ์ที่ผู้พิการและคู่สมรสให้ความสำคัญที่สุดคือ ผู้พิการและคู่สมรสเห็นตรงกันว่าเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องปกติไม่ใช่สิ่งที่น่ารังเกียจ (ค่าเฉลี่ย 4.52) และที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ ผู้พิการและคู่สมรสตกลงกันเรื่องความถี่ในการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 2.51) เนื่องจากลักษณะทางกายภาพคือความพิการ ผู้พิการมักจะให้ความช่วยเหลือกัน ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อแบ่งเบาภาระต่าง ๆ ในครอบครัว โดยไม่ผลึกให้เป็นภาระของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

2.10.2 รายได้ของครอบครัวและระยะเวลาการครองชีวิตคู่ ไม่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 จากผลการวิจัยจากตารางที่ 4.2 และตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง และคู่สมรสส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) ดังนั้น จึงควรรณรงค์ให้ครอบครัวเห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่อพัฒนาตนเอง และครอบครัวทั้งในด้านความรู้ และเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และอยู่ในสังคมได้อย่างเท่าเทียม

3.1.2 จากผลการวิจัยจากตารางที่ 4.6 พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เท่ากับรายจ่าย (ไม่มีเหลือเก็บ) ทั้งนี้เมื่อรวมกับ ผู้มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย (มีหนี้สิน) คิดเป็นร้อยละ 66.4 ดังนั้น จึงควรณรงค์ให้ครอบครัวเห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อหาสาเหตุของการใช้จ่ายเกินความจำเป็น สร้างนิสัยรักการออมและใช้จ่ายอย่างประหยัด รวมถึงเข้ารับการฝึกอาชีพจากศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการกรุงเทพมหานคร

3.1.3 จากผลการวิจัยจากตารางที่ 4.8 พบว่า ภาพรวมการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.86) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้พิการและคู่สมรสมักจะออกกำลังกายด้วยกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 2.54) ดังนั้นควรส่งเสริมให้ผู้พิการมีการออกกำลังกายร่วมกันในครอบครัว หรือจะไปออกกำลังกายนอกบ้านก็ได้ เพื่อให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง และเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโรคภัยไข้เจ็บ

3.1.4 จากผลการวิจัยจากตารางที่ 4.10, 4.11, 4.12, 4.13, 4.14 พบว่า ภาพรวมสัมพันธภาพ การครองชีวิตคู่ของคนพิการทุกด้านอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.24) และเพื่อให้สัมพันธภาพ การครองชีวิตคู่มีความเป็นปึกแผ่นมั่นคง มีครอบครัวที่เข้มแข็ง จึงควรส่งเสริมให้ครอบครัวของคนพิการสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นเกราะป้องกันปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ อันจะทำให้ครอบครัวอ่อนแอ และทำลายความเข้มแข็งของครอบครัว นำไปสู่ความแตกแยก และหย่าร้างกันไป ในที่สุด

3.1.5 จากผลการวิจัยจากตารางที่ 4.20, 4.22, 4.24 พบว่า รูปแบบครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวมีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพ ในการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว

เนื่องจากครอบครัวที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 83.1) จึงควรมีการแนะนำ หรือเสนอแนะให้ครอบครัวมีการไปมาหาสู่ หรือขอคำปรึกษาครอบครัวเดิมมากขึ้น เนื่องจากครอบครัวเดี่ยวมีความเป็นอิสระมาก ทั้งในด้านความเป็นอยู่ การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เมื่อเกิดปัญหาภายในครอบครัว ไม่ควรสรุปหรือด่วนตัดสินใจ เพราะปัญหาบางอย่างเกิดจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ เกิดจากวุฒิภาวะทางอารมณ์ หรือปัญหาอื่นๆปัญหาเหล่านี้ ครอบครัวเดิม หรือบุคคลที่คู่สมรสให้ความนับถือจะช่วยผ่อนหนักให้เป็นเบา และช่วยแก้ไขปัญหาได้

สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนมากมีรายได้เท่ากับรายจ่าย (ร้อยละ 36.2) จึงควรณรงค์ให้ครอบครัวทำบัญชีครัวเรือน ลดการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ส่งเสริมให้มีการออม และควรประกอบอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ในครอบครัว

การมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว เนื่องมาจากสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ทำให้ทุกคนต้องช่วยกันหารายได้เข้าครอบครัว จนลืมการมีกิจกรรมร่วมกัน การพักผ่อน หรือการมีนันทนาการร่วมกัน จึงควรณรงค์ให้ครอบครัวรู้จักแบ่งเวลา โดยเฉพาะแบ่งเวลาให้กับครอบครัวพูดคุยกัน ปรึกษาหารือกัน ทำกิจกรรมร่วมกันให้มากขึ้น เพื่อให้สัมพันธ์ภาพในครอบครัวมีความมีความมั่นคง

จากผลการทดสอบสมมุติฐาน ปัจจัยทางครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธ์ภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว พบว่า รายได้ของครอบครัว และระยะเวลาการครองชีวิตคู่ ไม่มีอิทธิพลต่อสัมพันธ์ภาพ การครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ส่วนรูปแบบครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว มีอิทธิพลต่อสัมพันธ์ภาพ การครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวคิดเป็นร้อยละ 1.50 ($R^2=.015$), 2.30 ($R^2=.023$) และ 37.90 ($R^2=.379$) ตามลำดับ รูปแบบครอบครัวส่วนมากเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว ดังนั้น เมื่อมีปัญหาหรือเกิดความขัดแย้งในครอบครัว ควรปรึกษาผู้สูงอายุในครอบครัวเดิม ที่ผู้พิการและคู่สมรสให้ความเคารพนับถือ เพื่อหาทางออกของปัญหา และช่วยแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และส่งผลต่อสัมพันธ์ภาพต่อการครองชีวิตคู่ของคนพิการด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่า ส่วนมากมีรายได้เท่ากับรายจ่าย (ไม่มีเหลือเก็บ) เป็นปัญหาที่ส่งผลต่อสัมพันธ์ภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการ ผู้พิการและคู่สมรสส่วนมากประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรมีการประกอบอาชีพเสริม เพื่อหารายได้เพิ่ม อีกทั้งใช้จ่ายอย่างประหยัด และส่งเสริมให้มีการออมในครอบครัว และการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว พบว่า ภาพรวมการมีกิจกรรมร่วมกันของผู้พิการและคู่สมรสอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.86) ดังนั้นผู้พิการและคู่สมรสควรรักษา ระดับการมีกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว และควรปลูกฝัง ให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญ และเห็นประโยชน์ของการมีกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมั่นคง เป็นปึกแผ่น มีความรัก ความอบอุ่น เป็นภูมิคุ้มกันความเสี่ยงต่าง ๆ ไม่ให้เข้าแทรกแซงสมาชิกในครอบครัวได้

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อสัมพันธ์ภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว

3.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธ์ภาพการครองชีวิตคู่ของคนพิการประเภทอื่น ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล